

Kuukson muistoja

Auli Hackman

14.9.2021

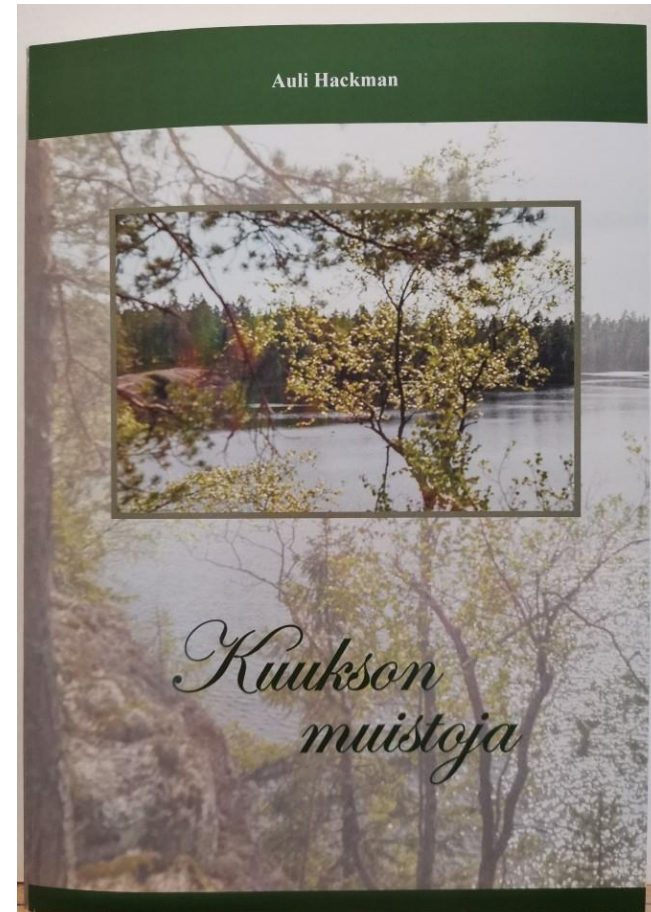
Pohjois-Kymen Sukututkijat ry:n jäsenilta

*Tutkimalla kotiseutuaan tutkii ihminen
oman olemuksensa alkujuurta.*

Eino Leino 1910

Kuukson muistoja kirja

- Kirja valmistui 2020
- Painos 300 kpl
- Sivuja 261
- Hinta 35 euroa
- Kirja kertoo muistoja Kuukson kylän elämästä.
- Kertoo, miten kylässä on eletty ja tultu toimeen
- Pieni kylä eli yleisen kehityksen tahdissa.

Kiinnostus sukututkimukseen heräsi

- Sukuni asiat alkoivat kiinnostaa ollessani noin 50-vuotias
- Aloitin selvittämällä isäni sotatien ja tein siitä koosteen sisaruksilleni
- Myöhemmin siirryin lähisuvun tutkimiseen. Onnekseni kaksi henkilöä oli jo tehnyt työtä sukututkimuksen parissa sekä isän että äidin puolelta suvusta. Lisäselvitettävää oli paljon ja on edelleen
- Kirjan valmistelun myötä selvittely laajeni kylän sukuihin
- Mielenkiintoista on tehdä tutkimusta ja tehdä löytöjä, jotka auttavat ymmärtämään mennyttä elämää ja sen ilmiöitä paremmin. Ihmisten elämäntarinat ovat kiinnostavia

Idea muistojen keräämisestä ja kirjasta virisi

- Naapurikylän kirjan valmistuminen
- Kotikylän koulun opettajan poika oli muuttanut kotiseudulle takaisin ja olin häneen yhteydessä. Hänellä oli paljon koulua koskevaa kuvamateriaalia
- Idea muistojen ja kuvien keräämisestä virisi. Ensin ei ajateltu kirjaa vaan monistetta, johon olisi koottu kotikylän tarinoita
- Kuvien keruu ja haastattelut käynnistyivät
- Yhteistilaisuus kyläläisille syksyllä 2019.
- Tilaisuuden rohkaisemana tavoitteena oli tehdä kirja

Kirjan tekninen toteutus

- Valmisteluun sovittiin 3 henkilön valmisteluryhmä, päävastuu oli minulle, kuvien käsittelystä huolehti Ilmo Suurnäkki ja taloudesta Kari Lindroos
- Alustava sisältörunko luotiin pääotsikoittain
- Lähtökohtana oli kirjan aikaansaaminen pienellä budjetilla ja omana työnä
- Arvioidun sivumäärän ja painosmäärän perusteella pyydettiin alustavat tarjoukset taitosta ja painattamisesta
- Edullisimman tarjouksen teki Kouvolan kaupungin tulostuspalvelu, jonka kanssa käynnistimme yhteistyön

Aineiston keruu ja lähteet

- Aineiston keruu käynnistyi kyläläisten haastatteluilla, nauhoituksilla ja muistiinpanoilla
- Kirjalliset lähteet mm. kirkonkirjat, historiakirjat, sanomalehtijutut ja –leikkeet
- Haastattelun yhteydessä saimme käyttöömmme kuvia, jotka skannasimme ja palautimme sen jälkeen kuvat
- Lähialueen ammattilaiskuvaajat antoivat omia kuvia käyttöömmme
- Erityisiä lähteitä mm. Suomen maatilat 1932 nettijulkaisu ja Suuri maatilakirja 1965, Kansanperineen arkisto, tutkimusjulkaisut, Siirtolaisinstituutin tiedostot, Koulun arkistot
- Tiedon keruu oli monesti salapoliisityötä

Kirjan rahoitus

- Lähtökohtana oli toteuttaa kirja melko pienellä painosmäärällä ja pienellä budjetilla omakustanteena. Painosmäärän arvioimme todennäköisen ostajakunnan mukaan.
- Haimme painatukseen rahoitusta UPM-säätiöltä tammikuussa 2020, päätös rahoituksesta saatiin kesällä 2020
- Kirjan hinta määriteltiin 35 euroksi, jolloin se yhdessä painatusapurahan turvin kattaa kustannukset. Budjetti on pitänyt
- Painosmäärä oli ensin 200 kpl. Myöhemmin painatimme vielä 100 kpl ja lisäksi painatimme jonkin verran kortteja
- Kirjan markkinointi tapahtui suoramarkkinointina sähköpostin ja facebookin välityksellä

Kuukson kylästä

Sijaitsee Iitin kunnan kaakkoisosassa

Pinta-ala on nykyisin noin 15 neliökilometriä,
ollut aiemmin huomattavasti suurempi

Jääkausi muokannut luontoa, paljon mäkiä,
joiden välillä savipeltoja

Erikoisuutena Kuuksonlampi korkean mäen
päällä

Taasianjoki halkoo maisemaa syvässä
uomassa

Merkkejä muinaisista asukkaista mm.
muinaishaudat ja kasveja muinaisilta
rannoilta

Asukkaita aikoinaan jopa 500, nykyään noin
50

Kirjan sisältö pääkohdittain

- Kuukson kylä
- Maanviljelys, karjanhoito, hevoset
- Maanomistusolot, tilat ja torpat
- Sukujen tarinoita
- Muutto Amerikkaan ja Venäjälle
- Elämää sodan varjossa
- Kylän ammatinharjoittajat
- Ruokaperinteitä
- Työ ja toimeentulo
- Kaupankäynti
- Kuukson koulu
- Yhteydenpito ja koneet kehittyvät
- Terveystenhoito
- Hengellinen toiminta
- Harrastukset ja vapaa-aika
- Merkittäviä henkilöitä, persoonia ja tarinoita
- Kieltolaki
- Sattumuksia
- Kuukson uudet asukkaat
- Nykyisen Kuukson isännät ja yritykset
- Toimitus

Koulu kylän keskiössä

- Kuukson koulu perustettiin 1909
- Kirkollisessa kiertokoulussa hankittiin perustaidot
- 1921 oppivelvollisuuslaki velvoitti perustamaan kiinteitä alakansakouluja
- Opettajilla oli koulutyötä laajemmalle ulottuva sivistyksellinen merkitys kylässä
- Koulun tasoitettu piha toimi leikki- ja urheilupaikkana koko kylän väelle. Lisäksi koululla järjestettiin erilaista muuta toimintaa.
- Oppilaiden määrä vaihteli aluksi 33-47 oppilaan välillä, mutta kääntyi myöhemmin laskuun. Koulu lakkautettiin 1966.
- Koulukuvat lukuunottamatta sota-aikaa ovat kirjassa

Kuukson koulu 1909 - 1966

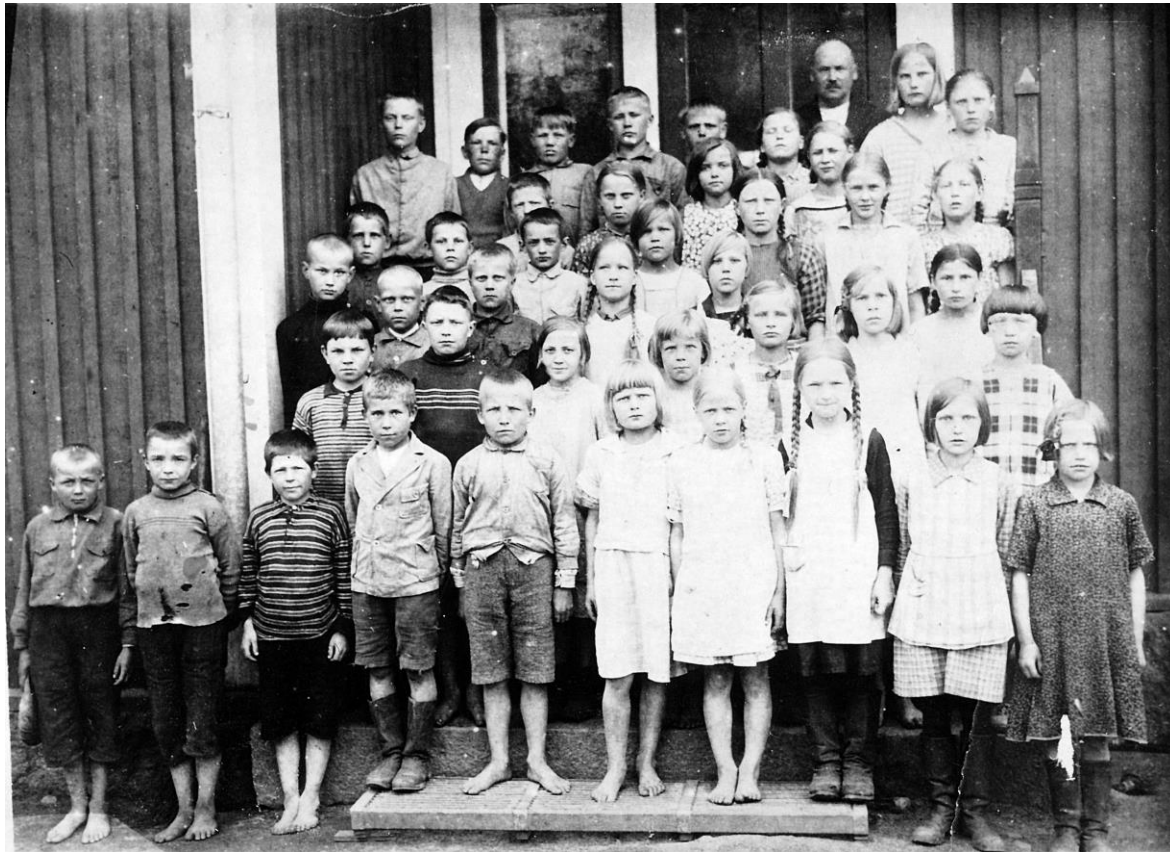
Kiertokoulu 1915-1916

Kansakoulu 1910

Koulukuva 1930-luvulta

Koulukuva 1959-1960

Pesäpallo ukkomiehet vastaan poikamiehet

Heimo Aaltonen

Hei! KPL säilyy mestaruussarjassa!

Päivä paistoi vihdoin kovia kokeneelle KPL:n joukkueelle, joka onnistui voittamaan Kiteen Urheilijat kotikentällään 12-4 putousmestaruusottelussa, jossa panos KPL:n puolelta oli todella korkea — paikka mestaruussarjassa. KPL:n oli voitettava nimenomaan kotikentällään, sillä voitto toisessa ottelussa Kiteellä olisi ollut paljon vaikeampi saavuttaa. KPL taisteli rajusti koko ajan ja pelasi taktisesti-kin täysipainoisin ottein. Neljännessä vuorossa hankittiin 6-1 johto herpaantunut Kiteen ja antoi määrätyn rentouden KPL:n sisäpelin. Voitto oli erittäin arvokas merkityksensä vuoksi. Kiteelle tällais-ottelulla ei ollut mitään merkitystä ja tästä johtuen joukkue helitti selvästi — otetaan KPL:n saatus johtonsa riittäväksi. Vimpelin voitettua Haminaan syvyi sellainen tilanne, jossa sumunant ot-

Sivu 11

Antti Aaltonen

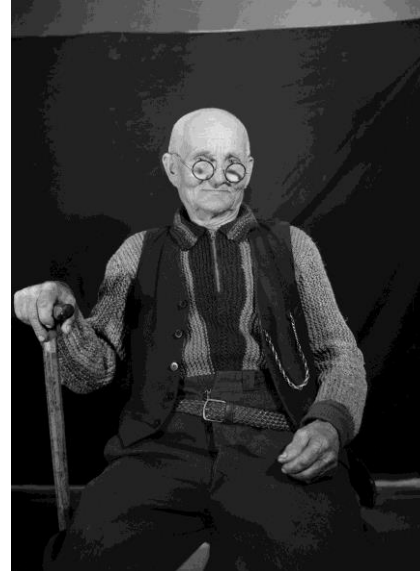
Matti Sakkaran kalastusharrastus

Rallikuskeja kahdessa polvessa, Jouni Ampuja ja Mauri Ampuja

Merkittäviä henkilöitä ja persoonia

- Kansakoulunopettaja Hjalmar Lumitunturi ja vaimonsa Mandi
- Kansakoulunopettaja Mauri Suurnäkki
- Kansakoulun opettaja Sylvi Huuhtanen
- Maanviljelijä Arvo Sakkara
- Palkitut äidit Aino Vilen ja Laila Lindroos
- Aikuisopiskelija ja sukututkimuksen harrastaja Maija Taavila
- Iitin äijä Taavi Uutela
- Karoliina Häkkänen
- Harri Marstio
- Motti-Matti

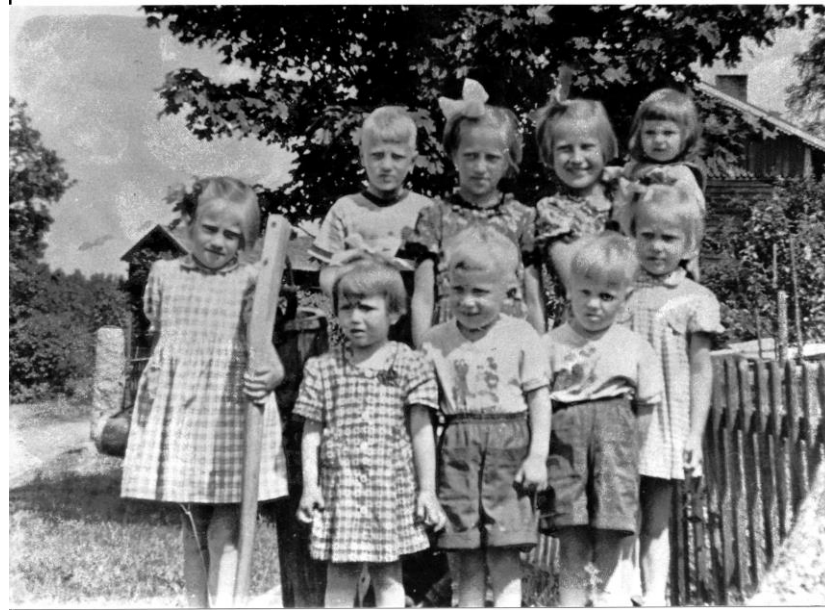
Tiloja, torppia ja mökkejä

- Niinimäen kylän kantatiloihin kuuluvan Kuukson tilukset oli jo varhain jaettu kahtia Isoon ja Vähään Kuuksoon
- Perimätiedon mukaan Kuuksossa asuivat ensin Kuukso-nimiset veljekset
- Vanhimmat osatalot olivat Matola, Jussila, Kontula ja Naapuri
- Kylän suurimmat tilat olivat 1900-luvun alkuvuosina Haven, Matola, Jaakkola, Jermilä, Naapuri, Taavila ja Vähä-Parola
- Tilojen alueilla oli paljon torppia, joissa asui taloissa työskenteleviä, käsityöläisiä ja itsellisiä
- Varsinaisia Parolan pappilan torppia oli Kukonojalla, Suorannassa ja Vehkosillassa

Sukujen tarinoita

- Sukujen tarinoiden tutkimus alkoi kirkonkirjojen ja haastatteluiden perusteella
- Suku omisti yleensä tilan, jonka vanhin poika peri. Tilan mailla asui tilan työntekijöitä.
- Perheet olivat yleensä suuria ja muiden lasten piti hankkia elantonsa muualta. Siirtolaisuus lisääntyi.
- Pienessä kylässä ihmiset olivat montaa kautta sukua toisilleen
- 1930-luvun lama aiheutti tilojen konkursseja
- Siirtolaiset sodan jälkeen toivat uusia tuulia kylään
- Kirjassa kerrotaan sukujen tarinat, siltä osin kuin tietoja oli saatavissa

Merkittäviä tapahtumia, jotka vaikuttivat kylän elämään

- 1900-luvun alussa suuria perheitä, lapsikuolleisuus oli suurta
- Koulutusolosuhteet kehittyivät
- Kansalaissota
- Kuntajakomuutokset ja koulupiirimuutokset
- Talvi- ja jatkosota
- Teollistuminen ja työvoiman tarve teollisuudessa
- EU:n linja suurempiin yksiköihin
- Nykyiset tilojen omistajat käyvät muualla työssä tai ovat yrittäjiä

Kiitos